

[Erlendsson.]

vort lovforslag nr. 36, som tog særlig sigte på de konjunkturfølsomme erhverv, hvortil fiskeriet og fiskeindustrien hører, som skulle give dem mulighed for at samle kapital op og komme igennem de dårlige tider selvfinansierende.

Det er nu tredje gang, vi ser fiskeriministeren komme med disse forslag, og de bliver pyntet lidt hver gang. Vil man dog ikke være så venlig at låne på de betingelser, som staten nu tilbyder folk? Det er ligesom en ågerkarl, der først kommer med et meget ufordelagtigt forslag til den lånsøgende for så, når han siger: nej, det vil ruinere mig, det kan jeg ikke tillade mig, det tager hus og hjem fra mig, at sige: nå ja, nu pynter vi lidt på det, så vil du vel nok. Nej, han er stadig væk meget tøvende over for dette her, for han ved, han binder sig alt for hårdt.

Der til kommer, at de pengeinstitutter, som skulle låne pengene ud, efterhånden også er blevet ødelagt i en sådan grad gennem de indgreb, man har foretaget over for dem, at de ikke ser nogen fordel ved at give lån til erhvervsvirksomhederne. Man har lavet sparekasserne om til banker. Man ser, hvordan alle store banker dukker op med filialer overalt i landet: Den danske Bank har for nylig indviet sin 270. filial, og det er snart sådan, at der er et pengeinstitut på hvert gadehjørne. Alligevel bliver finansierungsproblemerne stadig større her i landet, og det er jo da mærkeligt. Det er mærkeligt, at låneloft og rentemarginalbestemmelser kan have en sådan virkning, men det er åbenbart en virkning, som disse bestemmelser har. Det viser sig, at de bankforretninger, bankerne nu er mest interesseret i, er at give byggelån til parcelhuse og at finansiere køb af biler og lystbåde. Men store engagementer i erhvervsvirksomheder har slet ikke den interesse, som de burde have, og som egentlig burde være bankernes største opgave her i landet. Så er det, staten træder til og siger: ja men vi skal have nogen til at finansiere disse erhvervsvirksomheder. Nu garanterer vi med tabskaution. Nej tak! Så med halv selvskyldnerkaution. Nej tak! Bankerne er ikke interesserede, de skal stadig væk tabe penge, hvis det ikke er en investering, som er uden risiko. De må ikke have risikobetonede engagementer.

Hvorfor ser man ikke, hvad det er, man er i færd med? Man er langt inde i oprettelsen af en statsbank. Der skal ikke mere tages hensyn til, hvilken bæreevne den pågældende virksomhed har, hvilke udsigter den har, hvilken dygtighed manden har. Der er stadig væk en risiko, som er for stor at tage på grund af rentemarginal og udlånsloft. Det er meget bedre at kunne give mange små lån til mange kunder og få deres indskud, end det er vove sig ud i større engagementer.

Vi har hørt tidligere fra fiskeriministeren, at han har forhandlet med pengeinstitutterne, dengang der endnu var tale om en tabskaution — og som gammel bankmand ved han naturligvis alt om, hvordan man skal føre sådanne forhandlinger — og han kom og fortalte os, at det nu var lykkedes ham at gøre pengeinstitutterne klart, at det var administrativt muligt at gennemføre lempeligere afvikling af nødlidende statsgaranterede lån, så at bankerne ikke fik en kedelig indstilling over for deres kunder, så de skulle komme og tage deres eksistensgrundlag fra dem.

Stadig tror jeg ikke, at disse lån har nogen stor betydning. Vi er imod, at bankvirksomhed skal overtages af staten, og det fører dette ind i. Vi mener, at bankvirksomhed skal være privat; det fungerer bedst på den måde. Derfor vil vi stemme imod begge disse lovforslag, og vi vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Svend Haugaard (RV):

Til gengæld tror det radikale venstre, at disse lån har en ganske stor betydning for erhvervene, og vi kan tiltræde det ændringsforslag, som flertallet har stillet til lovforslag nr. 245. Det er en forbedring, og det er i henhold til de ønsker, vi fremsatte ved første behandling. Vi har også udtrykt betænkelighed over for konsumfiskeindustriens tabskautionsordning, men vi har fået oplysninger, der giver en vis beroligelse og måske også viser lidt af de vanskeligheder, der kan være ved at ændre. Vi vil, som venstre gav udtryk for det, følge begivenhederne, se på forholdene og så senere tage stilling til, om ordningen virker tilstrækkelig tilfredsstillende.

Vi kan tiltræde begge lovforslag, som de nu foreligger.